

Nápěvy jako ukazatel recepce a ústní tradice kramářských písní

Referát se zabývá nápěvy kramářských písní v pramenech Moravy a Slezska a metodikou jejich zpracování. České kramářské písně nejsou až na výjimky notovány, část z nich disponuje odkazem na melodii. Dokladem jejich recepce jako zpěvu jsou etnomuzikologické prameny, které obsahují notace kramářských písní podle ústního podání a paměti 19. a první poloviny 20. století. Referát předkládá možnosti etnomuzikologie a mezioborové hymnologie pro výzkum kramářského zpěvu: 1. heuristika a identifikace hudebních dokladů kramářských písní, 2. studium tradování melodií v čase a v kulturním prostoru. Pokus o diachronní výzkum tradice nápěvů spočívá v retrospektivní kontextové metodě, která soustřeďuje varianty a kontrafakta melodického typu s ohledem na čas a místo zápisu, funkci, kontext a médium písně. Metodický pokus doloží modelové příklady tradice nápěvů kramářských písní na Moravě (regionální a nadregionální) a poukáže kriticky na limity metodiky. Referát bude přednesen v němčině.

Prameny a elektronické zdroje

Rkp fondy a sbírky Etnologického ústavu AV ČR
Kramářské tisky ve fondech MZK

Databáze kramářských tisků EÚ AV
Manuscriptorium
MHB
HTB
Spalicek.net

Literatura

Bartkowski, Bolesław 1978. *Polskie śpiewy religijne w żywej tradycji. Style i formy*. Kraków.

Beneš, Bohuslav 1983. *Poslyšte písničku hezkou. Kramářské písně minulých dob*. Praha.

Deutsch, Walter 1993. Geistliches Lied. In *Das Volkslied in Österreich. Ein Gattungsgeschichtliches Handbuch*. Wien 1993, s.297–328.

Droppová, Ľubica – Krekovičová, Eva 2010. *Počívajte, panny, aj vy mládenci ... Letákové piesne zo slovenských tlačiarň*. Bratislava.

Hostinský, Otakar 1906. *36 nápěvů světských písní českého lidu z XVI. století*. Praha.

Kouba, Jan 2007. Lidová duchovní píseň. In Brouček, S.– Jeřábek, R. (eds.): *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska, sv. 1*. Praha, s. 481.

Slavický, Tomáš 2008. Kramářský tisk jako hymnografický pramen – několik poznámek k repertoáru mariánských poutních písní v 19. století. In Holubová, M. a kol. *Obrazy ženy v kramářské produkci*. Praha, s. 169–188.

Suppan, Wolfgang 1975. Hymnologie und Volksliedforschung. In Brednich, R. W.– Röhrich, L.– Suppan, W. (Hrsgs.). *Handbuch des Volksliedes. Band II*. München, s. 517–525.

Sehnal, Jiří 1963. Nápěvy světských písní kramářských v 17. a 18. století. In *Václavkova Olomouc 1961*. Olomouc, s. 275–286.

Smetana, Robert – Václavek, Bedřich 1949. Úvod. In *České písně kramářské*. Praha, s. 9–38.

Traxler, Jiří 2007. Kramářská píseň. In *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska, sv. 2*. Praha, s. 427–430.

Urbancová, Hana 2002. Vianočné piesne medzi písomnou a ústnou tradíciou. Vzťah folklórneho repertoáru k historickým prameňom 17.–19. storočia. In Urbancová, H. (ed.): *Vianoce a hudba*. Bratislava, s. 120–156.

Vetterl, Karel 1978. Stáří lidových nápěvů a formy jejich přežívání. *Hudební věda* 15, s. 123–152.